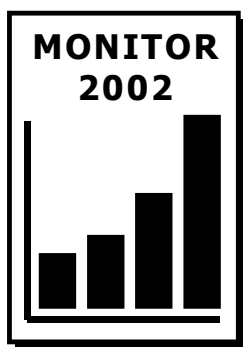

M O N I T O R 2002

pilotné testovanie maturantov

Chémia

forma A

Odborný garant projektu: **Štátny pedagogický ústav, Bratislava**

Realizácia projektu: **EXAM®, Bratislava**

© (2002) **Štátny pedagogický ústav**

01 Chemické vlastnosti prvkov sú periodickou funkciou

- (A) ich relatívnej atómovej hmotnosti. (B) atómovej hmotnostnej konštanty.
(C) ich protónového čísla. (D) objemu jedného molu atómov.

02 Ktorá z uvedených zmesí obsahuje iba častice s protónovými číslami 8 a s nukleónovými číslami 16, 17 a 18?

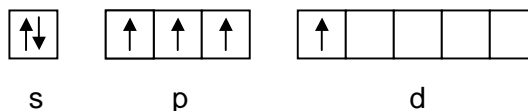
- (A) Zmes izotopov chlóru. (B) Zmes prvkov síry, chlóru a argónu.
(C) Zmes izotopov kyslíka. (D) Zmes jadier atómov síry, chlóru, argónu.

03 Ktorá z častíc Ne, Na⁺, Cl⁻, Al³⁺ nemá rovnakú elektrónovú konfiguráciu ako zvyšné tri?

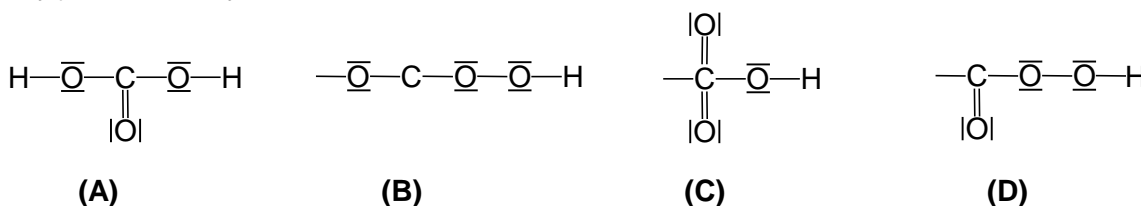
- (A) Ne (B) Cl⁻ (C) Na⁺ (D) Al³⁺

04 Rámčekový diagram na obrázku vyjadruje elektrónovú konfiguráciu valenčnej vrstvy

- (A) základného stavu atómu kyslíka.
(B) excitovaného stavu atómu síry.
(C) excitovaného stavu atómu kyslíka.
(D) základného stavu atómu síry.

05 Aký je elektrónový vzorec H₂CO₃?

06 Ktoré z uvedených tvrdení o prvkoch fosfor a síra je nepravdivé?

- (A) Patria medzi nekovové p prvky.
(B) Tvoria oxidy, ktoré majú zásadité vlastnosti.
(C) Valenčné orbitály nemajú úplne zaplnené elektrónmi.
(D) Obidva prvky sa vyskytujú vo viacerých alotropických modifikáciách.

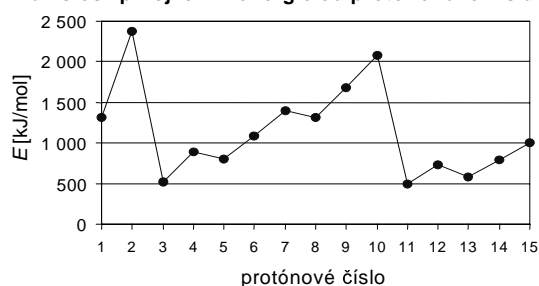
07 Aký typ hybridizácie orbitalov atómu uhlíka je v molekule metánu?

- (A) sp (B) sp² (C) sp³ (D) sp²d

08 V ktorej z možností sú prvky usporiadané podľa rastúcej prvej ionizačnej energie E ?

- (A) O, F, Ne
(B) F, Ne, O
(C) F, O, Ne
(D) Ne, O, F

Závislosť prvej ioniz. energie od protónového čísla

09	Farebnosť iónov d prvkov je spôsobená ľahkým prechodom d elektrónov atómu medzi energeticky blízkymi stavmi. Ktorý z uvedených iónov je bezfarebný?		
(A) Cr^{+III}	(B) Fe^{+III}	(C) Mn^{+IV}	(D) Sc^{+III}
10	Aká je väzbovosť atómu síry v oxide siričitom?		
(A) 6	(B) 4	(C) 2	(D) 0
11	Elektrická vodivosť tuhy je spôsobená		
(A) hustotou tuhy, ktorá je $2,25 \text{ g/cm}^3$.	(B) sp^3 hybridizáciou valenčných elektrónov.		
(C) schopnosťou C vytvárať iónové väzby.	(D) elektrónmi delokalizovaných π orbitalov.		
12	V ktorej z uvedených molekúl je za normálnych podmienok najmenší väzbový uhol?		
(A) V H_2O .	(B) V CH_4 .	(C) V BCl_3 .	(D) V BeCl_2 .
13	Iónové zlúčeniny majú vysoké teploty topenia a varu preto, lebo		
(A) v kryštálovej štruktúre sú neutrálne atómy v tesnom usporiadaní.	(B) väzby medzi iónmi v kryštálovej štruktúre sú násobné.		
(C) ióny v kryštáloch sú viazané veľkými elektrostatickými silami.	(D) ich valenčné orbitály sa maximálne prekrývajú.		
14	Kvapalné skupenstvo vody za normálnych podmienok je dôsledkom		
(A) existencie iónovej väzby v molekulách vody.	(B) vodíkových mostíkov medzi molekulami vody.		
(C) nízkej hodnoty molekulovej hmotnosti vody.	(D) veľkosti väzbového uhla medzi atómami HOH v molekule.		
15	Násobná väzba v molekule dusíka sa skladá		
(A) z jednej σ väzby a z jednej π väzby.	(B) z dvoch σ väzieb a z jednej π väzby.		
(C) z jednej σ väzby a z dvoch π väzieb.	(D) z troch π väzieb.		
16	Aký vzorec má síran amónny?		
(A) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$	(B) NH_3SO_4	(C) NH_4SO_3	(D) $\text{NH}_3(\text{SO}_3)_2$
17	Koľko aniónov fluóru (vyjadrených pomocou Avogadrovej konštanty N_A) obsahujú 3 móly CaF_2 ?		
(A) $1 N_A$	(B) $1,5 N_A$	(C) $3 N_A$	(D) $6 N_A$
18	Koľko hmotnostných percent vody obsahuje modrá skalica $\text{CuSO}_4 \cdot 5 \text{H}_2\text{O}$?		
(A) 7,2 %	(B) 14 %	(C) 36 %	(D) 81 %

19 Roztok obsahuje zmes vody a etanolu s hmotnostným zlomkom etanolu $w_1 = 0,80$. Máme pripraviť 1 kg roztoku s hmotnostným zlomkom etanolu $w_2 = 0,20$. Koľko kg vody potrebujeme na prípravu tohto roztoku?

- (A) 0,25 kg   (B) 0,50 kg   (C) 0,75 kg   (D) 1,00 kg

20 Aké je pH vodného roztoku kyseliny chlorovodíkovej s koncentráciou $0,001 \text{ mol.dm}^{-3}$?

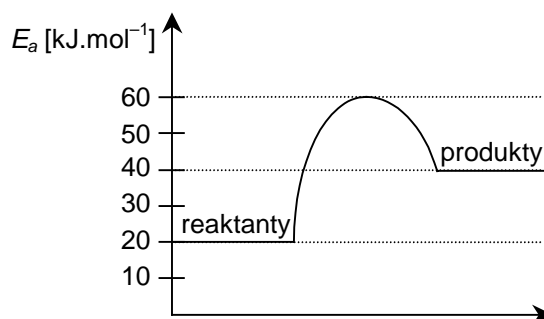
- (A) 1   (B) 3   (C) 7   (D) 11

21 Tuhá látka je veľmi málo rozpustná vo vode, nevedie elektrický prúd a pri zahrievaní pri atmosférickom tlaku sa netaví, ale sublimuje. Potom častice v tejto látke tvoria

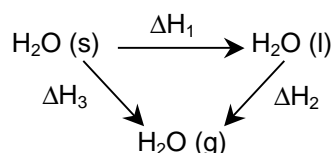
- (A) iónový kryštál chloridu draselného.   (B) kovalentný kryštál diamantu.
(C) kovový kryštál medi.   (D) molekulový kryštál jódu.

22 Graf na obrázku vyjadruje zmeny energie reakčného systému počas priebehu reakcie. Pre zmenu entalpie ΔH a aktivačnú energiu reakcie E_a platí

- (A) $\Delta H = 20 \text{ kJ.mol}^{-1}$, $E_a = 20 \text{ kJ.mol}^{-1}$.
(B) $\Delta H = 20 \text{ kJ.mol}^{-1}$, $E_a = 40 \text{ kJ.mol}^{-1}$.
(C) $\Delta H = -20 \text{ kJ.mol}^{-1}$, $E_a = 20 \text{ kJ.mol}^{-1}$.
(D) $\Delta H = -20 \text{ kJ.mol}^{-1}$, $E_a = 40 \text{ kJ.mol}^{-1}$.

23 Pre skupenské stavy vody platí schéma

Znamená, že reakcia $\text{H}_2\text{O (s)} \rightarrow \text{H}_2\text{O (g)}$ prebieha priamo alebo cez stav $\text{H}_2\text{O (l)}$. Potom určite platí

- (A) $\Delta H_2 = \Delta H_1 + \Delta H_3$.   (B) $\Delta H_3 = \Delta H_1 - \Delta H_2$.
(C) $\Delta H_1 = \Delta H_2 + \Delta H_3$.   (D) $\Delta H_3 = \Delta H_1 + \Delta H_2$.

24 Pri ktorom z uvedených dejov dochádza k zväčšeniu neusporiadanosti sústavy?

- (A) $\text{CaCO}_3 \text{ (s)} \rightarrow \text{CaO (s)} + \text{CO}_2 \text{ (g)}$
(B) $\text{C (s, grafit)} \rightarrow \text{C (s, diamant)}$
(C) $\text{H}_2\text{O (l)} \rightarrow \text{H}_2\text{O (s)}$
(D) $\text{AgNO}_3 \text{ (aq)} + \text{KCl (aq)} \rightarrow \text{AgCl (s)} + \text{KNO}_3 \text{ (aq)}$

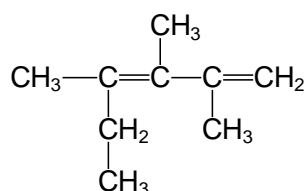
25 V časovom intervale 20 sekúnd sa zmenila koncentrácia produktu z $0,20 \text{ mol.dm}^{-3}$ na hodnotu $0,60 \text{ mol.dm}^{-3}$. Aká bola rýchlosť tejto chemickej reakcie?

- (A) $8 \text{ mol.dm}^3.\text{s}^{-1}$ (B) $0,2 \text{ mol.dm}^3.\text{s}^{-1}$
(C) $0,1 \text{ mol.dm}^3.\text{s}^{-1}$ (D) $0,02 \text{ mol.dm}^3.\text{s}^{-1}$

- 26** Vznik amoniaku popisuje chemická rovnica $N_2 + 3 H_2 \rightarrow 2 NH_3$. V dôsledku zvýšenia tlaku rovnovážnej zmesi sa
- (A) zmenší rovnovážna koncentrácia NH_3 .   (B) zväčší rovnovážna koncentrácia NH_3 .
 (C) nezmení rovnovážna koncentrácia N_2 .   (D) zväčší rovnovážna koncentrácia N_2 .
- 27** Správne poradie stechiometrických koeficientov pre rovnicu
- $$Ag + HNO_3 \rightarrow AgNO_3 + NO + H_2O$$
- je
- (A) 1, 2, 1, 1, 1.   (B) 3, 6, 3, 3, 2.   (C) 3, 4, 3, 1, 2.   (D) 2, 4, 2, 2, 2.
- 28** Ktoré z tvrdení vyplývajúce z elektrochemického radu napätia nasledujúcich kovov je nepravdivé?
- K, Na, Mg, Zn, Fe, Pb, H, Cu, Ag, Au
- (A) Zinok má silnejšie oxidačné schopnosti ako draslík.
 (B) Sodík má silnejšie redukčné schopnosti ako meď.
 (C) Horčík môže vyredukovať vodík z kyselín.
 (D) Striebro môže vyredukovať horčík z jeho zlúčenín.
- 29** Ktorý z uvedených vodných roztokov solí má $pH > 7$?
- (A) K_3PO_4 (B) KCl   (C) $FeCl_2$ (D) $(NH_4)NO_3$
- 30** Vodný roztok, ktorý obsahuje iba jednu rozpustenú soľ, sme rozdelili do troch skúmaviek. Do 1. skúmavky sme pridali pár kvapiek roztoku sulfánu H_2S a roztok sa sfarbil načierno. Do 2. skúmavky sme pridali zriedenú kyselinu chlorovodíkovú HCl a vznikla biela zrazenina, ktorá po čase na svetle stmavla. Do 3. skúmavky sme pridali roztok chrómanu draselného K_2CrO_4 a vznikla hnedá zrazenina. Neznáma soľ je
- (A) $NaNO_3$.   (B) $AgNO_3$.   (C) $CaSO_4$.   (D) $CuSO_4$.
- 31** Po omietnutí stien maltou sme položili do miestnosti kovové koše s horiacim uhlím. Ktorá z uvedených rovníc popisuje reakciu na omietnutých stenách?
- (A) $CaCO_3 \rightarrow CaO + CO_2$
 (B) $CaSO_3 \cdot 2 H_2O \rightarrow 2 (CaSO_4 \cdot 1/2 H_2O) + 3 H_2O$
 (C) $Ca(OH)_2 + CO_2 \rightarrow CaCO_3 + H_2O$
 (D) $CaO + H_2O \rightarrow Ca(OH)_2$
- 32** Kus lítia vložený do vody za normálnych podmienok kľže po hladine. Ktorá z uvedených rovníc je príčinou tohto deja?
- (A) $4 Li (s) + 2 H_2O (g) \rightarrow 4 LiH (g) + O_2 (g)$
 (B) $2 Li (s) + 2 H_2O (l) \rightarrow 2 LiOH (aq) + H_2 (g)$
 (C) $Li_2 (s) + H_2 (g) \rightarrow 2 LiH (s)$
 (D) $2 Li (l) + 2 H_2O_2 (l) \rightarrow 2 LiOH (aq) + H_2 (g) + O_2 (g)$

33	Potravinu je potrebné uskladňovať v chladničke a v mrazničke preto, lebo v chlade sa		
(A) zvyšuje aktivita enzýmov.	(B) znižuje množstvo enzýmov.		
(C) znižuje aktivita enzýmov.	(D) zvyšuje množstvo enzýmov.		
34	Medzi funkčné skupiny cukrov patria karbonylová skupina a hydroxylové skupiny. Ktorá látka vzniká ako produkt esterifikácie monosacharidov?		
(A) glukóza-6-fosfát	(B) 2-deoxy-D-ribóza		
(C) kyselina D-glukonová	(D) D-glucitol		
35	Čo majú spoločné štruktúry molekúl DNA a RNA?		
(A) Sacharid ribózu.	(B) Počet polynukleotidových reťazcov.		
(C) Dusíkatú bázu tymín.	(D) N-glykozidovú väzbu.		
36	Nukleotidy v RNA <u>neobsahujú</u>		
(A) adenín.	(B) guanín.	(C) cytozín.	(D) tymín.
37	Štiepenie škrobu na glukózu katalyzujú enzýmy zo skupiny		
(A) transferáz.	(B) hydroláz.	(C) lyáz.	(D) ligáz.
38	Z ktorých látok sa v rastlinných bunkách syntetizujú sacharidy?		
(A) Z CO_2 a z HCOOH .	(B) Z CO a z HCOOH .		
(C) Z CO_2 a z H_2O .	(D) Z CO a z H_2O .		
39	Aký vzorec má kyselina octová?		
(A) $\text{CH}_3\text{-CH}_2\text{-OH}$	(B) $\text{CH}_3\text{-COH}$	(C) $\text{CH}_3\text{-COOH}$	(D) $\text{CH}_3\text{-CO-CH}_3$
40	Ktorá z uvedených látok <u>nereaguje</u> za normálnych podmienok s manganistanom draselným?		
(A) cyklohexén	(B) etán	(C) etylén	(D) acetylén
41	Významnou adičnou reakciou prírodného kaučuku je jeho reakcia so sírou za vzniku sieťovanej štruktúry. Tento proces nazývame		
(A) polymerizácia.	(B) kondenzácia.	(C) krakovanie.	(D) vulkanizácia.
42	Ktorý monomér tvorí makromolekulu PVC?		
(A) vinylchlorid	(B) etylén	(C) styrén	(D) propylén
43	Reakciou benzénu s kyselinou sírovou vzniká benzénsulfónová kyselina. Táto reakcia má charakter		
(A) radikálovej adície.	(B) hydrogenáčnej substitúcie.		
(C) elektrofilnej substitúcie.	(D) elektrofilnej adície.		

44 Uhľovodík so vzorcom

má názov

- (A) 2,3,4-trimetyl-hexán-1,3-diol. (B) 2,3-dimetyl-pentán-1,3-diol.
(C) 2,3-dimetyl-pentán-1,3-dién. (D) 2,3,4-trimetyl-hexán-1,3-dién.

45 Koľko najviac existuje izomérnych uhľovodíkov s molekulovým vzorcom C_4H_8 ?

- (A) 3 (B) 5 (C) 7 (D) 10

46 Ktorá z nasledujúcich zlúčenín má vo vodnom roztoku najväčšie zásadité vlastnosti?

- (A) NH_3 (B) $\text{CH}_3\text{—NH}_2$ (C) $\text{CH}_3\text{—NH—CH}_3$ (D)

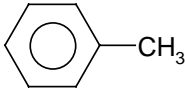
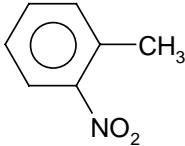
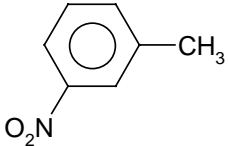
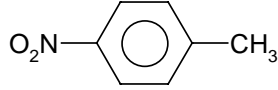
47 Aký typ reakcie predstavuje reakčná schéma $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—OH} \xrightarrow{\text{H}_2\text{SO}_4} \text{CH}_2=\text{CH}_2$?

- (A) Elimináciu. (B) Radikálovú adíciu.
(C) Nukleofilnú substitúciu. (D) Prešmyk.

48 Oxidáciou ktorého z uvedených alkoholov vzniká acetón?

- (A) etanol (B) butanol (C) propán-1-ol (D) propán-2-ol

49 V ktorej z možností je vzorec hlavného produktu katalyzovanej reakcie chlórmetánu s nitrobenzénom?

- (A) (B)
(C) (D)

50 Ktorá z uvedených molekúl obsahuje peptidovú väzbu?

- (A) $\text{CH}_3\text{—NH—CH}_3$ (B) $\text{CH}_3\text{—NH—CO—CH}_3$
(C) $\text{NH}_2\text{—CH}_2\text{—CO—CH}_3$ (D) $\text{CH}_3\text{—CH—COOH}$
 $\quad \quad \quad |$
 $\quad \quad \quad \text{CH}_3$